

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, dnia 10 marca 2010 r.

**Szanowna Pani
Róża Koźlik
Burmistrz Dobrodzienia**

LOP-410-17-03/2009
P/09/074

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła w Urzędzie Miejskim w Dobrodzieniu² kontrolę realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. *o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym*³ w latach 2007-2010.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 9 lutego 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, stosownie do art. 60 ust 1 i 2 ustawy o NIK, przekazuje Pani Burmistrz niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² zwany dalej Urzędem

³ Dz. U. Nr 17, poz. 141; zwana dalej ustawą *o mniejszościach*

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny cząstkowe:

1. NIK pozytywnie ocenia działania podjęte przez Urząd na rzecz mieszkańców Gminy Dobrodzień (dalej Gmina) deklarujących przynależność do mniejszości niemieckiej.

1.1 Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkańców z 2002 r. Gminę zamieszkiwało 2 762 osób deklarujące przynależność do niemieckiej mniejszości narodowej, tj. 25% ogółu mieszkańców Gminy. W wyborach do samorządu gminnego w 2006 r. wybranych zostało 15 radnych, w tym 10 (66,7%) pochodziło z Komitetu Wyborczego Mniejszości Niemieckiej.

Rada Gminy w latach 2007-2009 pięciokrotnie podejmowała uchwały związane z działaniami na rzecz mniejszości niemieckiej, które dotyczyły m.in.:

- wprowadzenia na wniosek Zarządu Gminnego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim (dalej TSKN) na terenie Gminy podwójnych nazw miejscowości – w języku polskim i niemieckim oraz przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy,
- wpisania Gminy do rejestru gmin, na których obszarze planowano używanie podwójnych nazw miejscowości, w tym w języku niemieckim do czego upoważniał przepis art. 13 ust.2 ustawy o *mniejszościach*,
- wpisania Gminy do Urzędowego Rejestru Gmin, w których używany jest jako pomocniczy język niemiecki.

NIK zauważa, że pomimo dokonanego wpisu do ww. Urzędowego Rejestru w Urzędzie, jak i jego jednostkach organizacyjnych i pomocniczych zatrudnieni pracownicy nie posiadali udokumentowanej znajomości języka niemieckiego jako języka pomocniczego. NIK dostrzega jednak starania Urzędu zmierzające do rozwiązania tej kwestii poprzez skierowanie młodszego referenta ds. ochrony środowiska na Egzamin Dyplomowy Stałej Konferencji Ministrów Oświaty Niemiec.

1.2 W ocenie NIK Urząd wraz z jednostkami organizacyjnymi, a w szczególności jednostkami oświaty prawidłowo realizował zadania na rzecz społeczności przynależącej do mniejszości niemieckiej, albowiem stosownie do wymogów art. 8 ww. ustawy zorganizował naukę języka niemieckiego w 3 oddziałach przedszkolnych i w 4 szkołach podstawowych oraz 1 gimnazjum. W ocenie NIK Urząd prawidłowo wywiązał się z obowiązku wynikającego z § 4 ust. 1 pkt 3 lit. a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu

z dnia 12 lutego 2002 r.⁴ realizując w szkołach Gminy nauczanie języka niemieckiego w formie dodatkowych, odrębnych zajęć w wymiarze 3 godzin tygodniowo dla każdego oddziału oraz § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r.⁵, wprowadzając z dniem 1 września 2008 r. w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych język niemiecki w wymiarze 4 godzin tygodniowo. Należy przy tym podkreślić, że w badanym okresie uśredniony odsetek deklaracji rodziców lub opiekunów prawnych dotyczących uczestnictwa dzieci w zajęciach nauczania języka mniejszości kształtował się na poziomie 90%.

Ponadto na terenie Gminy zadania z zakresu kultury na rzecz mieszkańców, w tym mniejszości niemieckiej realizowane były przez Dobrodzieński Ośrodek Kultury i Sportu.

2. NIK pozytywnie ocenia sposób planowania i wydatkowania przez Gminę środków finansowych wykorzystanych na rzecz mniejszości niemieckiej, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Przychody Gminy w latach 2007-2009 z tytułu subwencji oświatowej wynosiły odpowiednio: 6 017 633 zł, 6 870 277 zł i 7 41 696 zł, w tym z tytułu zwiększenia części oświatowej subwencji ogólnej, związanego z dodatkowymi zajęciami języka niemieckiego odpowiednio 852 656,88 zł, tj.14,2%, 1 289 457,27 zł, tj. 18,8% i 1 394 314,46 zł, tj.18,8%.

Środki z tytułu zwiększenia z puli oświatowej subwencji ogólnej zostały w całości przekazane szkołom z terenu Gminy realizującym zadania na rzecz mniejszości. Wyjątek stanowiła Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bzinicy Starej, w stosunku do której w latach 2008 i 2009 skarbnik Gminy, określając wysokość dotacji, popełnił błędy. W ich następstwie Szkoła ta otrzymała zaniżoną wysokość subwencji o kwotę 34 570,94 zł. Powyższe spowodowane było wyliczeniem dotacji w 2008 r. dla 41 zamiast 42 uczniów, co skutkowało jej zaniżeniem o 6 244,59 zł. W 2009 r. zaniżono dotację na etapie kalkulacji o kwotę 32 202,79 zł⁶ stosując *finansowy standard A podziału subwencji* z poprzedniego roku (3645,7229 zamiast 4038,8121) oraz nieaktualny *wskaźnik korygujący Di dla JST*⁷. Jednocześnie w okresie wrzesień-grudzień 2009 r. skarbnik nie dokonał korekty kwot wypłacanych Szkole, pomimo że liczba uczniów w miesiącach wrzesień-listopad zmieniła się

⁴ Rozporządzenie MENiS w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. 02.15.142)

⁵ Rozporządzenie MENiS w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i języków uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz.U. z 2007 r.,Nr 214, poz. 1579)

⁶ Różnica: kwota dotacji wg metryczki 290 754,08 zł - kwota naliczona przez skarbnika 258 551,29 zł

⁷ 1,0859392759 zamiast 1,1022633481

z 40 na 35 osób, a w grudniu na 36 osób. Powyższe skutkowało wypłaceniem Szkole o 9 883,38 zł więcej subwencji za ten okres niż nakazywał stan faktyczny.

Ostatecznie przekazana Szkole kwota dotacji wyniosła 251 321,00 zł, a de facto powinna była wynieść 279 647,35 zł. Kwota ta została zaniżona o 28 326,35⁸ zł, tj. o 712,61 zł na jednego ucznia.

NIK uznaje, że Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli w Dobrodzieniu nierzetelnie sprawował nadzór nad gminnymi placówkami oświatowymi, pozytywnie weryfikując w tych latach liczbę uczniów deklarujących przynależność do mniejszości przedstawioną w Systemie Informacji Oświatowej (od której zależy bezpośrednio wartość zwiększenia wielkości subwencji), jednocześnie wskazując, że niedopłata wynikająca z przedstawionych powyżej nieprawidłowości mogła mieć wpływ na jakość nauczania, a tym samym na poziom kształcenia w Szkole.

3. NIK pozytywnie ocenia współdziałanie Gminy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania na rzecz mniejszości niemieckiej.

W latach 2007-2009 Gmina zawarła umowę z podmiotem wyłonionym w konkursie na wykonanie zadania publicznego w zakresie, m.in. *podtrzymania tradycji i tożsamości mniejszości narodowych i etnicznych* przeznaczając na ten cel 5 000 zł. Umowa z TSKN na organizację *Jarmarku Bożonarodzeniowego w Dobrodzieniu* odpowiadała wymogom rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r.⁹.

Sprawozdanie końcowe złożone przez TSKN w dniu 31 grudnia 2008 r. po zakończeniu zadania zostało sporządzone prawidłowo według wzoru określonego w załączniku nr 3 do powyższego rozporządzenia, a rozliczenie finansowe przygotowane w oparciu o kosztorys zbieżny z kalkulacją kosztów podaną w ofercie z dnia 7 maja 2008 r. i odpowiadający wydatkom wg dokumentów księgowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o prawidłowe rozliczenie środków dotacji dla Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Bzinicy Starej.

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu oczekuje przedstawienia przez Panią Burmistrz, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania

⁸ 38 209,73 zł - 9 883,38 zł

⁹ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z tego zadania (Dz.U. z 2005, Nr 264., poz. 2207 ze zm.)

uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Burmistrz prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w niniejszym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji Odwoławczej NIK.